

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-04/22-01/04

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 11. studenoga 2022.

Hs**NP*022-04/22-01/04*65-22-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA U
HRVATSKOM SABORU**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Sukladno Zakonu o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/13), a u vezi s odredbom članka 11. stavka 3. istog Zakona u prilogu dostavljam *Izvešće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o sastanku Europske političke zajednice i neformalnom sastanku šefova država ili vlada članica Europske unije, 6. i 7. listopada 2022. u Pragu, te redovnom sastanku Europskog vijeća, 20. i 21. listopada 2022. u Bruxellesu*, koje je dostavljeno predsjedniku Hrvatskoga sabora, aktom od 10. studenoga 2022. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/22-07/393

URBROJ: 50301-21/21-22-2

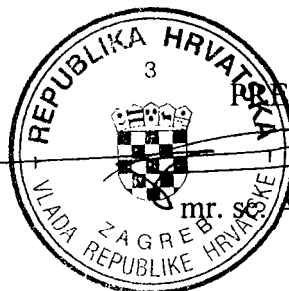
Zagreb, 10. studenoga 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o sastanku Europske političke zajednice i neformalnom sastanku šefova država ili vlada članica Europske unije, 6. i 7. listopada 2022. u Pragu, te redovnom sastanku Europskog vijeća, 20. i 21. listopada 2022. u Bruxellesu

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima („Narodne novine“, broj 81/13.), dostavlja se Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o sastanku Europske političke zajednice i neformalnom sastanku šefova država ili vlada članica Europske unije, 6. i 7. listopada 2022. u Pragu, te redovnom sastanku Europskog vijeća, 20. i 21. listopada 2022. u Bruxellesu.

U prilogu Izvješća dostavlja se i zaključak sastanka Europskoga vijeća u listopadu 2022.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠĆE

o sastanku Europske političke zajednice i neformalnom sastanku šefova država ili vlada članica Europske unije, 6. i 7. listopada 2022. u Pragu, te redovnom sastanku Europskog vijeća 20. i 21. listopada 2022. u Bruxellesu

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (*Narodne novine, broj 81/2013*), predsjednik Vlade podnosi pisano Izvješće o sastanku Europske političke zajednice i neformalnom sastanku šefova država ili vlada članica Europske unije održanima 6. i 7. listopada 2022. u Pragu, te redovnom sastanku Europskog vijeća održanom 20. i 21. listopada 2022. u Bruxellesu.

U prilogu ovog izvješća su zaključci Europskog vijeća sa sastanka 20. i 21. listopada 2022.

Zagreb, 10. studenog 2022.

Sastanak Europske političke zajednice, 6. listopada 2022.

Čelnici država članica Europske unije (EU) okupili su se u Pragu, u okviru češkog predsjedanja Vijećem Europske unije. Tom su prigodom održana dva sastanka. Prvog dana, 6. listopada, održan je prvi sastanak Europske političke zajednice s partnerima trećih europskih država. Drugog dana, 7. listopada, održan je neformalni sastanak šefova država ili vlada članica EU.

Republiku Hrvatsku je na oba sastanka predstavljao predsjednik Vlade Andrej Plenković.

Na inauguralnom sastanku Europske političke zajednice sudjelovali su čelnici 44 europske države – država članica EU-a, država Europskog gospodarskog prostora (Island, Lihtenštajn, Norveška), država zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, Sjeverna Makedonija, Srbija), država Istočnog partnerstva (Armenija, Azerbajdžan, Gruzija, Moldova, Ukrajina, Turska) te Ujedinjene Kraljevine, Švicarske i Turske. Na sastanku su sudjelovali i čelnici EU institucija - predsjednik Europskog vijeća (EV) te predsjednica Europske komisije (EK).

Radi se o novom formatu sastanka europskih čelnika, kojemu je svrha potaknuti politički dijalog i suradnju na ravnopravnoj osnovi, radi rasprave o pitanjima od zajedničkog interesa te jačanja sigurnosti, stabilnosti i blagostanja europskog kontinenta. Ova platforma za političku koordinaciju ne zamjenjuje nijednu postojeću organizaciju, strukturu ili proces, već pruža novi okvir za neformalnu raspravu i promišljanje koordiniranog odgovora i rješenja za zajedničke aktualne izazove.

Sudionici su na prvom sastanku ove inicijative raspravljali o miru i sigurnosti te gospodarskoj situaciji u Europi. U fokusu rasprava bila su dva pitanja – rat u Ukrajini i njegove posljedice te gospodarska situacija, s naglaskom na energetske krizu. Obje su teme generatori ključnih izazova i mogućih prijetnji prosperitetu i blagostanju svim europskim državama. Čelnicima se u uvodnome dijelu video-vezom uživo obratio i predsjednik Ukrajine Volodimir Zelenski.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković pozdravio je ideju Europske političke zajednice kao novi format koji omogućuje raspravu većeg broja europskih čelnika i država na ravnopravnoj osnovi o aktualnoj sigurnosnoj, političkoj i gospodarskoj situaciji u Europi. To je korisno i za Europsku uniju i za sve zemlje koje imaju aspiracije na svom putu prema članstvu u EU, te za sve ostale europske zemlje partnere. Važno je da su se čelnici našli u najširem mogućem formatu svih zemalja Europe koje dijele zajedničke vrijednosti u trenutku ruske agresije na Ukrajinu, kako bi raspravili kako mogu osigurati poštivanje međunarodnoga prava i funkcioniranje međunarodnoga sustava, brinuti o energetske sigurnosti i gospodarskoj situaciji i napraviti iskorake koji će sve skupa učiniti sigurnijima, a gospodarski i energetske snažnijima.

Nakon kratkog uvodnog plenarnog dijela, čelnici i čelnice glavninu su sastanka nastavili u formatu tematskih okruglih stolova. Predsjednik Vlade Plenković sudjelovao je na okruglom stolu na temu "Mir i stabilnost na europskom kontinentu", na kojemu su čelnici raspravljali o tome kako zajednički unaprijediti sigurnost i stabilnost na europskom kontinentu, kako ojačati suradnju u pružanju održive potpore Ukrajini i kolektivno djelovati u smjeru privođenja rata kraju, te kako osigurati konvergenciju i koordinaciju djelovanja u multilateralnim

organizacijama. Pitanja mira, stabilnosti i sigurnosti rapidno su dobila na važnosti u kontekstu rata u Ukrajini i prouzročenih geopolitičkih promjena koje sežu i u sferu gospodarske stabilnosti i održivosti te ukupne otpornosti. Stoga je ključno da sve zemlje europskog kontinenta koje dijele iste zabrinutosti i vrijednosti, zajednički rade na borbi s ovim izazovima.

Predsjednik Vlade Plenković je na marginama sastanka Europske političke zajednice održao i niz bilateralnih susreta.

Dogovoreno je da će se sljedeći sastanci Europske političke zajednice održati u Moldaviji, Španjolskoj i Ujedinjenoj Kraljevini, pri čemu će se sastanci održavati svakih šest mjeseci.

Sastanak Europske političke zajednice bio je neformalne prirode, stoga nije usvajana zajednička izjava.

Neformalni sastanak šefova država ili vlada članica EU, 7. listopada 2022.

U Pragu je 7. listopada održan i neformalni sastanak šefova država ili vlada članica EU, čiji je domaćin bilo češko predsjedništvo Vijećem EU-a.

Članovi Europskog vijeća raspravljali su o ruskoj agresiji na Ukrajinu i njezinom utjecaju na energetska situaciju u Europi, kao i njezinim širim gospodarskim posljedicama. Ova je, neformalnija, rasprava čelnika bila priprema i uvod u raspravu na temelju koje su čelnici na redovnom sastanku Europskog vijeća 20. i 21. listopada donijeli konkretne odluke o navedenim temama.

Europski su čelnici raspravljali o odgovoru EU-a na najnoviju eskalaciju Rusije, među ostalim o odluci o jačanju sankcija odnosno o osmom paketu sankcija koji je donesen 6. listopada 2022. kao odgovor na lažne prisilne „referendume” Rusije i nezakonito pripajanje ukrajinskih teritorija. Paket obuhvaća i gospodarske i pojedinačne sankcije, uključujući gornju granicu cijene nafte, zabranu uvoza i izvoza čelika i strojeva, dodatna ograničenja trgovine s Rusijom i pružanja usluga Rusiji te sankcije za dodatne pojedince i subjekte.

U kontekstu tekućih zbivanja, ovaj je neformalni sastanak članova Europskog vijeća bio izrazito usredotočen na situaciju u Ukrajini, kojoj je ponovno izražena solidarnost i potpora te iskazana namjera da se nastavi s pružanjem različitih oblika pomoći EU – od političkih napora do financijske, ekonomske, humanitarne i vojne pomoći.

Ruska agresija na Ukrajinu ima goleme posljedice koje se osjećaju i izvan Europe, među ostalim u pogledu globalne krize kojom je ugrožena sigurnost opskrbe hranom. U tom kontekstu čelnici i čelnice EU naglasili su važnost uspostave kontakata s trećim zemljama kako bi se suprotstavili ruskom diskursu te su izrazili odlučnost u tome da svoje partnere diljem svijeta podupru u rješavanju pitanja sigurnosti opskrbe hranom.

Ruska agresija na Ukrajinu i dalje dramatično utječe na energetska situaciju u Europi, što uključuje rast cijena energije i popratne negativne učinke na gospodarstvo EU i njezinih država članica. U tom kontekstu, čelnici i čelnice EU usredotočili su se na tri smjera djelovanja koja

smatraju ključnima za rješavanje energetske krize: smanjiti potražnju za električnom energijom, povećati sigurnost opskrbe te jamčiti pristupačne cijene energije za kućanstva i poduzeća. Čelnici i čelnice EU naglasili su da je važno osigurati da zalihe plina budu popunjene u najvećoj mogućoj mjeri i u vezi s tim su raspravljali o uspostavi zajedničke platforme za nabavu energije.

Predsjednik Vlade Plenković je u svojim obraćanjima na sastanku dotaknuo nekoliko tema. Iskoristio je priliku da prisutne ukratko upozna s dvama ključnim strateškim ciljevima Hrvatske, ulaskom u europodručje i u Schengenski prostor od 1. siječnja 2023. Vezano uz ulazak u europodručje, sve se aktivnosti provode sukladno zacrtanom rasporedu te će 1. siječnja 2023. euro postati službena valuta u Hrvatskoj. Predsjednik Vlade Plenković kolege je upoznao i s aktivnostima koje Hrvatska poduzima u okviru konačnih priprema za ulazak u Schengenski prostor, za što je Hrvatska u potpunosti spremna. Naglasio je da će se u sljedećih nekoliko tjedana održati rasprava na nadležnom odboru Europskoga parlamenta (EP), a potom i usvajanje dotičnog mišljenja na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta u studenom, nakon čega će Vijeće EU donijeti odluku o punoj primjeni schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj, koju će u konačnici prihvatiti Europsko vijeće. Predsjednik Vlade je u svojoj intervenciji također kazao da Hrvatska podržava ulazak Bugarske i Rumunjske u Schengenski prostor.

Predsjednik Vlade je izrazio postojanu podršku Hrvatske Ukrajini, osvrnuvši se na sve oblike pomoći koje je Hrvatska do sada pružila i koje namjerava i dalje pružati. Nastavak europske solidarnosti, kao i ujedinjene političke, ekonomske, humanitarne i vojne podrške Europske unije Ukrajini ostaju važnima. Kao dodatnu bitnu političku poruku podrške izdvojio je održavanje prvog parlamentarnog sastanka na vrhu Krimске platforme u Zagrebu 24. i 25. listopada.

Osvrnuvši se na gospodarsku situaciju, predsjednik Vlade je ukratko izvijestio o paketu mjera koji je Vlada usvojila kako bi pomogla građanima i gospodarstvu da prebrode aktualne teškoće. U vezi s energetsom situacijom, predsjednik Vlade je izrazio zadovoljstvo Hrvatske činjenicom da je EK početnim prijedlozima reagirala na zajednički apel 15 ministara energetike EU-a koji su u ime svojih država članica izrazili zabrinutost situacijom na tržištu plina (posebno nekontroliranim rastom cijena). Naglasio je da države članice EU moraju djelovati zajedno radi sprječavanja ozbiljnijih posljedica energetske krize na gospodarstvo. Prijedlozi o ograničenjima cijena i zajedničkoj nabavi plina te zelena tranzicija kao dugoročno rješenje dobra su podloga za raspravu i posljedično osiguravanje energetske sigurnosti država članica. Predsjednik Vlade je naglasio da je za Hrvatsku ključan pronalazak zajedničkog europskog odgovora na rastuće cijene plina, i to ograničenjem cijena radi sprječavanja špekulativnih aktivnosti i volatilnosti u rastu cijena.

Predsjednik Vlade Plenković je također upoznao svoje kolege sa svime što Hrvatska poduzima radi postizanja energetske neovisnosti, odnosno osiguranja energetske potreba Hrvatske, ali i djelovanja Hrvatske kao regionalnog energetskeg čvorišta, sposobnog da uz određena ulaganja zadovolji i dio potreba za energentima susjednih zemalja (primarno ukapljenim plinom, kroz proširene kapacitete LNG terminala na Krku).

Kolege u Europskom vijeću upoznao je i s mjerama hrvatske Vlade – prvim paketom iz proljeća o.g. vrijednim 5 milijardi kuna te drugim, jesenskim paketom vrijednim 21 milijardu kuna. Namjera je hrvatske Vlade da se izbjegne društveni rascjep, i u tu svrhu se poduzimaju ciljane mjere kako bi se građanima osigurao što normalniji život, a poduzećima što normalniji uvjeti poslovanja. Hrvatska je dosad odgovorno upravljala javnim financijama te uživa kredibilitet na međunarodnim financijskim tržištima. No, EU svejedno mora zajednički raditi na rješavanju pitanja koja zabrinjavaju sva europska gospodarstva, jer se moraju izbjeći razlike među državama članicama u njihovoj spremnosti za suočavanjem s krizom, kao i u njihovoj sposobnosti interveniranja.

Osvrnuvši se na Bosnu i Hercegovinu, predsjednik Vlade Plenković još je jednom pozdravio intervenciju Visokog predstavnika Christiana Schmidta o ograničenim promjenama Ustava Federacije i izbornog zakona, kojom je stabilizirana post-izborna politička situacija u Federaciji BiH. Izrazio je očekivanje da će EU Visokom predstavniku Schmidtu iskazati daljnju i jasnu potporu u njegovom radu. Ponovio je kako je po četvrti put Hrvatima u BiH uskraćeno pravo legitimnog predstavljanja u Predsjedništvu BiH, uslijed još jedne evidentno nepravedne izborne prakse koja je omogućila da nominalno hrvatski predstavnik bude izabran većinskim bošnjačkim glasovima i to, da paradoks bude veći, uglavnom iz krajeva gdje živi mali broj Hrvata. Hrvatska nastavlja zagovarati europski put BiH i podržava dodjelu kandidatskog statusa za članstvo u EU, uz podršku Europskoj komisiji da žurna provedba cjelovite ustavne i izborne reforme bude ključan preduvjet među prioritetima koje je EK naznačila. Hrvatska bi stoga željela da intervencija Visokog predstavnika bude prvi korak u daljnjim razgovorima o izornoj reformi koja će osigurati stvarnu ravnopravnost Hrvata u BiH, kao jednog od tri konstitutivna naroda.

Predsjednik Vlade Plenković se osvrnuo na javne istupe dužnosnika Srbije u vezi s provedbom sankcija EU-a protiv Rusije u dijelu koji se odnosi na provoz energenata kroz teritorij EU (u ovom slučaju, provoz ruske nafte putem JANAF-a). Naglasio je da se Srbija nije uskladila ni s jednim paketom sankcija EU spram Rusije, unatoč tome što istodobno želi slijediti put europske integracije. Hrvatska djeluje konstruktivno, nema govora ni dokaza o ugrozi energetske sigurnosti Srbije, već se radi o provedbi sankcija koje je EU usvojila i treba ih provoditi. Srbija je stoga slobodna preko teritorija EU uvoziti i provoziti bilo koju naftu osim ruske. Radi se o politizaciji i neprimjerenom napadanju Hrvatske, koje je predsjednik Vlade odlučno odbacio.

Sastanak Europskog vijeća, 20. i 21. listopada 2022.

Teme redovnog listopadskog sastanka Europskog vijeća bile su: energetska kriza i njezin utjecaj na gospodarstvo Unije, ruska agresija na Ukrajinu; sadašnji geopolitički kontekst, s naglaskom na odnose EU i Kine. EV je na temelju održane rasprave usvojilo zaključke koji se nalaze u prilogu ovog izvješća.

Republiku Hrvatsku je predstavljao predsjednik Vlade Andrej Plenković.

Sastanak je tradicionalno započeo obraćanjem predsjednice Europskog parlamenta (EP) Roberte Metsole. U skladu s dnevnim redom sastanka, ona je poseban naglasak stavila na pitanja koje se odnose na energetiku i na europski odgovor na problem rastućih cijena, te s time povezano pitanje inflacije. Založila se za zajednički odgovor EU-a u duhu solidarnosti te podržala dosadašnje prijedloge Europske komisije vezane za energetske krizu. Kazala je da je potrebno činiti više te potvrdila spremnost EP na brzo djelovanje, kao što je to bio slučaj s planom *REPowerEU*. Govorila je o utjecaju energetske krize na gospodarstvo Unije, koje se još oporavlja od pandemije te se založila za uspostavu uvjeta za jačanje investicija kako bi se vratilo na put rasta. Ocijenila je da za sve predložene mjere EU treba odgovarajuća sredstva te se osvrnula na proračun EU. Njezina je poruka bila da je tekući Višegodišnji financijski okvir već pod pritiscima različitih izazova te da se treba prilagoditi novim vremenima. Ocjenjujući da u Vijeću postoji određen oprez prema napretku u tom smjeru, pozvala je države članice na veću fleksibilnost i upozorila da izvanproračunska rješenja nisu uvijek najbolja ni dovoljna. Dugo se osvrnula na stanje u Ukrajini te pozvala na odlučno djelovanje Unije u vezi s jačanjem sankcija, pružanjem veće vojne pomoći te jačanjem napora u odgovoru na ratne zločine počinjene u Ukrajini. Založila se za jedinstvo te brz i snažan odgovor Unije. U svom je govoru izdvojila i Moldaviju, za koju je rekla da treba odgovarajuću pažnju i pomoć Unije.

Tijekom razmjene mišljenja s predsjednicom EP Metsolom, predsjednik Vlade Plenković osvrnuo se na mišljenje koje Europski parlament priprema nastavno na Nacrt odluke Vijeća o punoj primjeni schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj, što je ključni korak prije konačne odluke Vijeća. Ujedno je spomenuo rezoluciju Europskog parlamenta kojom se izražava podrška ulasku u Schengenski prostor Bugarske i Rumunjske, što je pozdravio i bugarski predsjednik.

Čelnicima se video-vezom obratio predsjednik Ukrajine Volodimir Zelenski. Izrazio je zahvalnost na prilici da se ponovno obrati čelnicima Unije te istaknuo zadovoljstvo djelomičnim neuspjehom Rusije u svojoj namjeri da energetiku iskoristi kao oružje. Pozdravio je napore europskih čelnika u traženju rješenja za nastalu energetske situaciju, kazavši da se nada da će ona biti socijalno poštena. Informirao je da je jedna trećina energetske infrastrukture u Ukrajini uništena, što dovodi do velikih problema sa strujom i grijanjem. Upozorio je da bi moglo doći do novih migracijskih pritisaka na Europsku uniju. Kazao je da je Rusija „očajna“, te da pokušava izazvati sve jače napetosti. Naglasio je da Ukrajina treba više opreme za protuzračnu obranu, pri čemu je posebno pohvalio isporuku Njemačke. Međutim, istaknuo je da Ukrajini treba još takve opreme. Pozvao je europske čelnike na dodatne sankcije kako prema Rusiji tako i prema Iranu, ističući važnost da Unija pošalje jasne poruke terorističkim državama da "stiže račun" svima onima koji pomažu Rusiji. Istaknuo je da se teritorij Bjelorusije koristi za ispaljivanje projektila na Ukrajinu te zatražio jačanje sankcija. Pozvao je UN na slanje promatrača koji bi nadzirali ukrajinsku granicu. Upozorio je na informacije kojima raspolaže prema kojima je Rusija minirala najveću hidroelektranu u Ukrajini, čije bi uništenje moglo imati katastrofalne posljedice na jugu Ukrajine, ali i na nuklearnu elektranu Zaporozžje. Najavio je da se mogu očekivati i lažne ruske optužbe za takav teroristički čin. Ujedno je govorio o obnovi i gospodarskom oporavku zemlje, za što je kazao da je u interesu i EU te je pozvao na dogovor o daljnjim tranšama makrofinancijske pomoći.

Energetika

Rasprava o energetici nadovezala se na raspravu čelnika održanu na neformalnom sastanku u Pragu te na nekoliko sastanaka Vijeća u formatu ministara zaduženih za energetiku. Ton je rasprave odredio sveobuhvatni energetska paket koji je Europska komisija objavila 18. listopada u pod nazivom „*Energetsko izvanredno stanje – priprema, kupnja i zajednička zaštita EU-a*“. Glavna su se pitanja odnosila na zajedničku nabavu plina, na mjere protiv visokih cijena energije, na ublažavanje utjecaja visokih cijena plina na građane i gospodarstvo te na zaštitu kritične energetske infrastrukture. Komunikacija Europske komisije obuhvatila je i planove za dugoročnu reformu tržišta električne energije kako bi se osigurala sigurna, pristupačna i čišća energija. Ujedno je istaknula važnost proizvodnje energije iz obnovljivih izvora te obuhvatila akcijski plan za digitalizaciju energetske sustava. Ključan dio paketa je i *Uredba o jačanju solidarnosti kroz bolju koordinaciju nabave plina prekograničnu razmjenu plina i pouzdanih referentnih vrijednosti cijena*, čiji je pravni temelj u članku 122. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, koji omogućuje donošenje žurnih mjera u području energetike.

U uvodnom izlaganju, predsjednica Europske komisije Ursula von den Leyen, istaknula je da je dotok ruskog plina prema Europskoj uniji smanjen za dvije trećine te da je „praznina“ koja je zbog toga nastala popunjena putem ukapljenog plina (LNG). Posebno je govorila o volatilnosti cijena, na što utječu ruske manipulacije, ali je ukazala na određeno smirivanje tržišta nakon najava intervencija na tržištu te činjenice da su popunjeni skladišni kapaciteti. Upozorila je na to da se Unija mora pripremiti za moguće sabotaze, da su potrošači i dalje u riziku te da je ugrožena ukupna konkurentnost Unije. Zbog toga je Europska komisija predložila navedeni paket, za koji smatra da nudi odgovarajuća rješenja za što bolje nošenje s nastalom krizom, posebno u pogledu zaštite građana i poduzeća od visokih cijena energenata.

Nakon njezina uvoda uslijedila je dugačka i složena rasprava. Oko prijedloga zajedničke nabave nije bilo većih nesuglasica, premda je nekoliko država članica tražilo da bude istaknut element dobrovoljnosti u tom procesu, što je u konačnici uvaženo. Dogovoreno je da zajednička nabava bude otvorena i državama zapadnog Balkana, kao i prema trima pridruženim državama Istočnog partnerstva – Ukrajini, Moldovi i Gruziji. U vezi s ograničavanjem cijene plina, bilo je različitih pristupa u raspravi prije Europskog vijeća, ali i na samom sastanku. Veći dio država članica tražio je da se ograniče cijene plina na veleprodajnim tržištima, dok je manji dio bio protiv toga, ističući bojazan da bi to moglo utjecati na sigurnost nabave plina, ali i na potrošnju plina. U raspravi su mnoge države članice isticale svoje nacionalne specifičnosti i njima karakteristične energetske mikseve te iznosile pojedinosti o mjerama koje su uvele na nacionalnoj razini. Zaključeno je da je radi postizanja najboljih rezultata potrebno mobilizirati relevantne alate na nacionalnoj razini i na razini EU, te je istaknuta važnost bliske koordinacije država članica i korist zajedničkih rješenja.

Bila je vidljiva i posebna zabrinutost zbog velike fluktuacije i volatilnosti cijena na tržištu, te je u konačnici postignut dogovor o privremenom okviru EU za ograničavanjem cijena plina u proizvodnji električne energije, što uključuje prvo izradu analize troškova i koristi tog modela. Dogovoren je i privremeni dinamičan cjenovni raspon za transakcije prirodnog plina kako bi se odmah ograničili slučajevi prekomjernih cijena plina, te je odlučeno da se pristupi izradi nove

dopunske referentne vrijednosti do početka 2023. godine koja bi bila reprezentativnija i koja bi točnije odražavala uvjete na tržištu plina u odnosu na postojeću glavnu europsku burzu plina (*TTF – Transfer Title facility*), koja situaciju na tržištu ne odražava na pravi način. Svrha je time djelotvornije izbjeći prekomjerne cijene plina nego što je to sada slučaj preko postojeće burze plina. Važnim je ocjenjeno odvajanje cijene plina od cijene struje kako plin ne bi određivao cijenu električne energije. Ključna poruka čelnika bila je i da se predloženim mjerama mora očuvati integritet jedinstvenog tržišta Unije te njezina globalna konkurentnost.

U raspravi je bilo riječi o solidarnosti između država članica, pri čemu je predsjednica Europske komisije naglasila da je dosad zaključeno samo šest sporazuma o solidarnosti. Čelnici su se složili oko mjera za energetske solidarnost u slučaju da dođe do poremećaja u opskrbi plinom na nacionalnoj ili regionalnoj razini ili na razini Unije, osobito kada ne postoje bilateralni sporazumi o solidarnosti. Istodobno, potiče se brže sklapanje takvih bilateralnih sporazuma.

Neki su čelnici u raspravi isticali pitanje štednje energenata i smanjenja potražnje, kao i pitanje energetske učinkovitosti. Zaključeno je da je potrebno povećati ulaganja u povećanje energetske učinkovitosti, kao i u energetske infrastrukturu prilagođenu budućim potrebama, uključujući i na području obnovljivih izvora. Naglašeno je značenje sigurnosti opskrbe, pri čemu su neki isticali važnost rada s kredibilnim partnerima u svijetu.

Unatoč složenosti i duljini rasprave, prepoznata je ozbiljnost situacije i postojala je jasna volja da se postigne dogovor, što se u konačnici i ostvarilo. O pojedinim elementima zaključaka vodila se vrlo detaljna rasprava. Važan dio rasprave posvećen je preciznijem razjašnjavanju svih elemenata paketa koji je predstavila Europska komisija. Drugi važan element u raspravi bilo je pitanje odlučivanja kvalificiranom većinom sukladno Članku 122. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Dotaknuto je i pitanje rada nadležnog Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku (format energetika), koje se do sada pokazalo učinkovito i sposobno u postizanju rezultata i brzog dogovora. Vijeće je dobilo zadatak da nastavi raditi na ovim pitanjima.

Potvrđeno je jedinstvo Unije u pristupu ovim pitanjima te je dogovoreno da će Europsko vijeće nastaviti pomno pratiti gospodarsku situaciju i da ostaje predano daljem jačanju koordinacije država članica, kako bi se dao odlučan i agilan politički odgovor. S obzirom na pitanje korištenja odlučivanja kvalificiranom većinom, predsjedništvo je potvrdilo da će se u daljnjem radu uzeti u obzir nacionalni interesi i osjetljivosti.

Europsko vijeće je pozvalo Europsku komisiju da ubrza rad na strukturnoj reformi tržišta električne energije, uključujući i na procjeni učinka, te ju je pozvalo na daljnji napredak prema ostvarenju potpune energetske unije koja treba služiti dvostrukom cilju: ostvarenju europske energetske suverenosti i klimatske neutralnosti.

Čelnici su u konačnici postigli dogovor o smjeru u kojemu će se dalje raditi na zaštiti građana i poduzeća od visokih cijena energenata. Postignut je i dogovor o ulaganjima u obnovljive izvore energije, o jačanju energetske učinkovitosti i o prilagodbi energetske infrastrukture budućim potrebama, u čemu važnu ulogu ima i hrvatski terminal za ukapljeni plin (LNG). Cilj

i daje ostaje oslobađanje od ovisnosti o ruskim energentima, uz zadržavanje odgovornosti prema zaštiti okoliša i vodeći brigu o klimatskim promjenama. Gospodarska pitanja nisu u konačnici zasebno raspravljana nego su bila dijelom rasprave o energetici, jednako kao i dio relevantnih zaključaka.

Predsjednik Vlade Plenković je ocijenio važnim da Europsko vijeće građanima s ovog sastanka pošalje poruku jedinstva, podržavši zajednička rješenja. Založio se za mjere koje zadržavaju društvenu koheziju i sprječavaju društveni rascjep. Ruska agresija na Ukrajinu izazvala je tektonske geopolitičke i gospodarske poremećaje, osobito na tržištu energije, što pogađa sve države članice. Naglasio je da je za Hrvatsku ključno pitanje ograničavanje cijena plina, radi čega se Hrvatska prethodno priključila inicijativi 15 država članica s istovjetnim stavovima. Potrebno je na razini EU-a pronaći rješenje za rastuće cijene plina već za ovu zimu, nije uputno odgađati problem. U tom su pogledu prijedlozi Europske komisije dobra polazišna točka. Uspostava posebnog mehanizma, tzv. Privremenog dinamičkog raspona za ograničavanje rasta cijena plina bitna je poruka, i Hrvatska smatra da politička volja i zajedničko djelovanje mogu pozitivno utjecati na situaciju na tržištu. Ograničavanjem cijena plina ujedno se onemogućavaju špekulativne aktivnosti.

Predsjednik Vlade Plenković podržao je izgradnju energetske infrastrukture radi boljeg međusobnog povezivanja i zajednička ulaganja u ukapljeni plin i plinovode. Podsjetio je još jednom na to da Hrvatska ulaže u proširenje svojih kapaciteta transporta plina te da može vrlo brzo postati regionalno energetske čvorište, i da je spremna surađivati sa susjednim državama srednje i zapadne Europe. To će pridonijeti diversifikaciji opskrbenih pravaca plinom. Osim alternativnih mehanizama i poteza usmjerenih na osiguravanje energetske neovisnosti, tj. smanjenja ovisnosti o energentima koji dolaze iz Rusije, Hrvatska, kao i ostale države članice EU, nastavljaju raditi i na zelenoj tranziciji.

Ukrajina

Čelnici su raspravljali o svim aspektima ruske agresije na Ukrajinu te najoštrije osudili ruske napade na civile i civilnu infrastrukturu u Kijevu i diljem Ukrajine. Ponovili su potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine te zaključili da Rusija snosi isključivu odgovornost za trenutačnu energetske i gospodarske krizu.

Poručili su da Ukrajina ima pravo osloboditi okupirana područja unutar svojih međunarodno priznatih granica i ponovno uspostaviti potpunu kontrolu nad njima. Usto, njihova je poruka bila da Rusija i svi počinitelji ratnih zločina trebaju odgovarati za svoja zlodjela te su uputili potporu istragama tužitelja Međunarodnog kaznenog suda.

Konstatirali su da je EU pooštrila mjere ograničavanja odnosno sankcije protiv Rusije te su izrazili spremnost na poduzimanje novih mjera. To su učinili i u slučaju Bjelorusije, ne bude li poštovala svoje obaveze u skladu s međunarodnim pravom. Pozvali su bjeloruske vlasti da prestanu omogućavati agresiju Rusije pružanjem potpore ruskoj vojsci i dopuštanjem ruskim oružanim snagama da se služe bjeloruskim teritorijem. Osvrnuli su se na usvojene sankcije spram Irana i osudili njegovu vojnu potporu ruskoj agresiji.

Čelnici su izrazili spremnost za daljnjim pružanjem pomoći Ukrajini – politički, vojno i financijski – i najavili da će pojačati svoj humanitarni odgovor, posebice pred nadolazeću zimu. Pozvali su na pravodobno osiguranje preostalih tri milijarde eura makrofinancijske pomoći i naglasili da treba iskoristiti puni potencijal Sporazuma o pridruživanju i Sveobuhvatnog sporazuma o slobodnoj trgovini s Ukrajinom kako bi joj se olakšao pristup jedinstvenom tržištu. Ujedno su potvrdili i odlučnost u nastavku pružanja pomoći Ukrajini radi njezinog oporavka i obnove, zajedno s međunarodnim partnerima i financijskim institucijama.

Neki su čelnici otvorili pitanje izdavanje viza ruskim državljanima, pri čemu je zaključeno da je važno imati ujednačenu praksu u tom pogledu.

Čelnici su istaknuli da je Vijeće donijelo odluku o provođenju misije EU za vojnu pomoć za potporu Ukrajini te odluku o daljnjem povećanju mjera pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći za potporu ukrajinskim oružanim snagama.

Posebno je bilo riječi o sigurnosti opskrbe hranom. Zaključeno je da se Rusija služi hranom kao oružjem u ratu protiv Ukrajine i da je jedina odgovorna za nastalu globalnu krizu hrane. Ruska agresija dovela je do poremećaja u poljoprivrednoj proizvodnji, lancima opskrbe i trgovini zbog čega su svjetske cijene hrane i gnojiva doseglye dosad nezabilježene razine. U tom su kontekstu spomenuti koridori solidarnosti između Europske unije i Ukrajine kojima je moguće izvoziti ukrajinski usjev, poljoprivredne proizvode i gnojiva u zemlje kojima je pomoć najpotrebnija. Najavljeno je da će EU nastaviti poboljšavati učinkovitost svih koridora solidarnosti. Posebno je naglašeno da se sankcijama EU protiv Rusije ne zabranjuje se izvoz poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda između trećih zemalja i Rusije.

Čelnici su izrazili zabrinutosti i osudili činove sabotaze usmjerene na kritičnu infrastrukturu, poput onih kojima su pogođeni plinovodi Sjeverni tok, te je poručeno da će EU odlučno i jedinstveno odgovoriti na svako namjerno narušavanje kritične infrastrukture ili druga hibridna djelovanja.

Predsjednik Vlade Plenković naglasio je da Hrvatska vrlo dobro može razumjeti ono što danas prolazi Ukrajinu, jer je i Hrvatska, ne tako davno, i sama bila žrtva agresije. To je dodatni razlog zbog kojega je hrvatska politička, diplomatska, ekonomska, financijska, humanitarna i vojna potpora Ukrajini kontinuirana, snažna i solidarna. Situacija u kojoj ruski režim punih devet mjeseci svakodnevno razara ukrajinske gradove i sela, ubija i protjeruje ljude, okupira teritorij i organizira lažne referendume, napada kritično važnu infrastrukturu, takva je da Hrvatska, kao ni bilo koja druga zemlja, ne smije biti neutralna. Ne biti uz Ukrajinu bila bi izdaja svih načela na kojima se temelji demokratski svijet i EU. To je važna poruka koju zajedno moramo odaslati Ukrajini i svijetu, da ćemo nastaviti podržavati međunarodni poredak utemeljen na međunarodnom pravu i demokratskim vrijednostima. Predsjednik Vlade je naglasio da su svi ukrajinski privremeno okupirani teritoriji sastavni dijelovi Ukrajine i da vjeruje da će dugoročno, uz borbu Ukrajinaca i potporu međunarodne zajednice, i Ukrajina ostvariti svoj teritorijalni integritet. Kao dodatni iskaz potpore Hrvatske, predsjednik Vlade je kolege u Europskom vijeću podsjetio da se u Zagrebu, 24. i 25. listopada 2022. održava prvi sastanak na vrhu parlamentarne dimenzije Krimске platforme.

Vanjski odnosi

U okviru rasprave o vanjskim odnosima, čelnici su raspravljali o odnosima EU s Kinom, o pripremama za sastanak na vrhu EU-ASEAN, o pripremama za sastanak stranaka Konvencije UN-a o klimatskim promjenama (COP 27), o 15. konferenciji stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti te o situaciji u Iranu.

S obzirom na osjetljivost teme, rasprava o Kini odvila se u povjerljivom okruženju, bez izvješćivanja.

Europsko vijeće

**Bruxelles, 21. listopada 2022.
(OR. en)**

EUCO 31/22

**CO EUR 27
CONCL 6**

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (20. i 21. listopada 2022.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

I. UKRAJINA/RUSIJA

Eskalacija ruske agresije

1. Europsko vijeće osvrnulo se na eskalaciju agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, kojim se ugrožavaju europski i globalni mir i sigurnost. Europsko vijeće odlučno je u borbi protiv dezinformacija čiji je cilj negiranje naših zajedničkih napora usmjerenih na obranu suvereniteta Ukrajine i međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima. Ponovno ističe da Rusija snosi isključivu odgovornost za trenutačnu energetska i gospodarska kriza.
2. Europsko vijeće najoštrije osuđuje nedavne neselektivne ruske raketne napade i napade bespilotnim letjelicama usmjerene na civile i na civilne objekte i infrastrukturu u Kijivu i diljem Ukrajine. Ujedno osuđuje djelovanja Rusije u ukrajinskoj nuklearnoj elektrani Zaporizja i ističe potporu Europske unije naporima Međunarodne agencije za atomska energija da se očuvaju sigurnost, zaštita i zaštitne mjere tog postrojenja.
3. Podsjećajući na izjavu od 30. rujna 2022. i u skladu s Rezolucijom Opće skupštine Ujedinjenih naroda od 12. listopada 2022., Europsko vijeće ponavlja da nedvosmisleno osuđuje i odlučno odbacuje nezakonito rusko pripojenje ukrajinskih regija Donecka, Luhanska, Zaporizje i Hersona. Kao i u slučaju Krima i Sevastopolja, Europska unija nikada neće priznati to nezakonito pripojenje. Jednostranim odlukama Rusija namjerno se krši Povelja UN-a i očito zanemaruje međunarodni poredak utemeljen na pravilima. Rusija nema legitimnu osnovu za bilo kakvo djelovanje na državnom području Ukrajine.
4. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoju punu potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine. U skladu s Poveljom UN-a i međunarodnim pravom Ukrajina ostvaruje svoje neotuđivo pravo na samoobranu od ruske agresije. Ima pravo osloboditi sva okupirana područja unutar svojih međunarodno priznatih granica i ponovno uspostaviti potpunu kontrolu nad njima.

5. Europsko vijeće zahtijeva da Rusija odmah, potpuno i bezuvjetno povuče sve svoje vojne snage s cijelog državnog područja Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica, kao što je zatražila Opća skupština UN-a, te da Rusija zaustavi sve hibridne napade na Ukrajinu.
6. Ratni zločini počinjeni protiv Ukrajinaca, za koje postoji sve više dokaza, i kontinuirano uništavanje civilne infrastrukture teško su kršenje međunarodnog prava. Europska unija ponovno ističe svoju čvrstu predanost tome da Rusija i svi počinitelji i supočinitelji odgovaraju za svoja djela te svoju snažnu potporu istragama tužitelja Međunarodnog kaznenog suda. Europsko vijeće uvažava napore Ukrajine da osigura snošenje odgovornosti, među ostalim za zločin agresije na Ukrajinu. Poziva Visokog predstavnika i Komisiju da istraže mogućnosti kako bi se zajamčilo snošenje pune odgovornosti za počinjena djela.
7. Europska unija dodatno je pooštrila mjere ograničavanja protiv Rusije te je spremna i dalje to činiti. Europsko vijeće naglašava važnost osiguravanja djelotvorne provedbe tih mjera i sprečavanja njihova zaobilaženja i njegova olakšavanja te poziva sve zemlje da se usklade sa sankcijama EU-a. Potrebno je pojačati napore u tom pogledu. Europsko vijeće raspravljalo je o tome kako dodatno povećati zajednički pritisak na Rusiju da okonča svoj agresivni rat.
8. Europsko vijeće naglašava važnost ujedinjenih praksi EU-a u pogledu izdavanja viza u odnosu na ruske podnositelje zahtjeva te pozdravlja ažurirane smjernice Europske komisije.
9. Europska unija bit će uz Ukrajinu dok god to bude potrebno. Nastavit će pružati snažnu političku, vojnu i financijsku potporu Ukrajini, među ostalim u pogledu njezinih potreba za likvidnošću, te će pojačati svoj humanitarni odgovor, posebice u vezi s pripravnošću za zimu. Vijeće je donijelo odluku o provođenju misije EU-a za vojnu pomoć za potporu Ukrajini te je nedavno donijelo i odluku o daljnjem povećanju mjera pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći za potporu ukrajinskim oružanim snagama. Europsko vijeće pohvaljuje rad na terenu koji obavlja civilna savjetodavna misija EU-a u Ukrajini.

10. Europsko vijeće poziva na pravodobnu dodjelu preostale tri milijarde EUR makrofinancijske pomoći Ukrajini. Poziva Komisiju da predstavi strukturnije rješenje za pružanje pomoći Ukrajini, a Vijeće da radi na njemu. Trebalo bi iskoristiti puni potencijal Sporazuma o pridruživanju i Detaljnog i sveobuhvatnog sporazuma o slobodnoj trgovini s Ukrajinom kako bi joj se olakšao pristup jedinstvenom tržištu.
11. Europska unija odlučna je podupirati pružanje pomoći Ukrajini te njezin oporavak i obnovu, zajedno s međunarodnim partnerima i financijskim institucijama. Uoči Međunarodne konferencije stručnjaka u Berlinu 25. listopada 2022. Europsko vijeće raspravljalo je o upravljanju tim naporima i njihovu financiranju, među ostalim o reformama. Nadalje, podsjećajući na svoje zaključke od 30. i 31. svibnja 2022., Europsko vijeće poziva Komisiju da predstavi mogućnosti u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom da se zamrznuta imovina upotrijebi u svrhu podupiranja obnove Ukrajine.
12. Ukrajina je izrazila spremnost na pravedan mir, što bi trebalo uključivati poštovanje njezine teritorijalne cjelovitosti i suvereniteta, koji su zaštićeni Poveljom UN-a; očuvanje sposobnosti Ukrajine da se brani u budućnosti; osiguravanje njezina oporavka i obnove, uključujući istraživanje mogućnosti da se to omogući sredstvima iz Rusije; te pozivanje na preuzimanje odgovornosti za ruske zločine počinjene tijekom rata.
13. Europsko vijeće poziva bjeloruske vlasti da prestanu omogućavati agresivni rat Rusije dopuštanjem ruskim oružanim snagama da se služe bjeloruskim državnim područjem i pružanjem potpore ruskoj vojsci. Bjeloruski režim mora u potpunosti poštovati svoje obveze u skladu s međunarodnim pravom. Europska unija i dalje je spremna brzo uvesti dodatne sankcije protiv Bjelorusa.
14. Europsko vijeće također snažno osuđuje vojnu potporu agresivnom ratu Rusije koju pružaju iranske vlasti i koja se mora zaustaviti. U tom pogledu Europsko vijeće pozdravlja sankcije EU-a donesene 20. listopada 2022.

Sigurnost opskrbe hranom

15. Služeći se hranom kao oružjem u ratu protiv Ukrajine Rusija je jedina odgovorna za globalnu krizu povezanu sa sigurnošću opskrbe hranom koju je izazvala. Agresivni rat Rusije doveo je do poremećaja u poljoprivrednoj proizvodnji, lancima opskrbe i trgovini zbog kojih su svjetske cijene hrane i gnojiva dosegnule dosad nezabilježene razine. Zahvaljujući koridorima solidarnosti između EU-a i Ukrajine moguće je izvoziti znatne količine ukrajinskih usjeva, poljoprivrednih proizvoda i gnojiva u zemlje kojima je pomoć najpotrebnija. Europska unija nastavit će poboljšavati učinkovitost svih koridora solidarnosti. Europsko vijeće podupire poziv glavnog tajnika Ujedinjenih naroda da se UN-ova crnomorska inicijativa za žitarice produlji u odnosu na njezino trenutačno razdoblje koje završava u studenome. Sankcijama EU-a protiv Rusije ne zabranjuje se izvoz poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda između trećih zemalja i Rusije.

II. KRITIČNA INFRASTRUKTURA

16. Europsko vijeće snažno osuđuje činove sabotaze usmjerene na kritičnu infrastrukturu, poput onih kojima su pogođeni plinovodi Sjeverni tok. Europska unija ujedinjeno će i odlučno odgovoriti na svako namjerno narušavanje kritične infrastrukture ili druga hibridna djelovanja. Europsko vijeće poziva države članice da poduzmu hitne i djelotvorne mjere te da surađuju međusobno, s Komisijom i drugim relevantnim akterima u cilju jačanja otpornosti kritične infrastrukture. Trebalo bi brzo nastaviti s radom na prijedlogu preporuke Vijeća o koordiniranom pristupu Unije za jačanje otpornosti kritične infrastrukture, što uključuje ranu provedbu revidirane Direktive o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava (Direktiva NIS 2) i Direktive o otpornosti kritičnih subjekata.

III. ENERGETIKA I GOSPODARSTVO

17. S obzirom na to da se Rusija služi energijom kao oružjem, Europska unija i dalje će biti ujedinjena kako bi zaštitila svoje građane i poduzeća te će hitno poduzeti potrebne mjere.
18. Imajući u vidu aktualnu krizu, Europsko vijeće složilo se s time da je potrebno ubrzati i pojačati napore za smanjenje potražnje, jamčenje sigurnosti opskrbe, izbjegavanje racioniranja i smanjenje cijena energije za kućanstva i poduzeća diljem Unije te da se mora očuvati integritet jedinstvenog tržišta.

Europsko vijeće poziva Vijeće i Komisiju da hitno podnesu konkretne odluke u vezi sa sljedećim dodatnim mjerama, kao i u vezi s prijedlozima Komisije, nakon što su procijenili njihov učinak posebice na postojeće ugovore, uključujući neutjecanje dugoročnih ugovora, i uzimajući u obzir različite kombinacije izvora energije i nacionalne okolnosti:

- a) dobrovoljnom zajedničkom kupnjom plina, osim za obvezujuće okrupnjavanje potražnje za obujam koji je ekvivalentan 15 % potreba za punjenjem skladišta, u skladu s nacionalnim potrebama, i ubrzanjem pregovora s pouzdanim partnerima kako bi se potražila uzajamno korisna partnerstva, a da se pritom iskorištava zajednička tržišna snaga Unije i u potpunosti upotrebljava platforma EU-a za energiju, koja je otvorena i za zapadni Balkan i tri pridružena istočna partnera;
- b) novom dopunskom referentnom vrijednosti do početka 2023., koja će točnije odražavati uvjete na tržištu plina;

- c) privremenim dinamičnim cjenovnim rasponom za transakcije prirodnog plina kako bi se odmah ograničili slučajevi prekomjernih cijena plina, uzimajući u obzir zaštitne mjere iz članka 23. stavka 2. Nacrta uredbe Vijeća predloženog 18. listopada 2022.;
- d) privremenim okvirom EU-a za ograničavanje cijene plina u proizvodnji električne energije, što uključuje analizu troškova i koristi, a da se pritom ne mijenja redosljed vrijednosti, uz istodobno sprečavanje povećanja potrošnje plina te uzimanje u obzir financijskih i distribucijskih učinaka i njegova učinka na tokove izvan granica EU-a;
- e) poboljšanjima funkcioniranja energetske tržišta kako bi se povećala transparentnost tržišta, ublažio likvidnosni stres i uklonili čimbenici kojima se povećava volatilnost cijena plina, uz istodobno osiguravanje toga da se očuva financijska stabilnost;
- f) ubrzanjem pojednostavnjenja postupaka izdavanja dozvola kako bi se ubrzalo uvođenje obnovljivih izvora energije i mreža, među ostalim kriznim mjerama na temelju članka 122. UFEU-a;
- g) mjerama za energetske solidarnost u slučaju poremećaja u opskrbi plinom na nacionalnoj ili regionalnoj razini ili razini Unije, ako ne postoje bilateralni sporazumi o solidarnosti;
- h) povećanim naporima za uštedu energije;

- i) mobilizacijom relevantnih alata na nacionalnoj razini i na razini EU-a. Istodobno je neposredni prioritet zaštititi kućanstva i poduzeća, a posebice najranjivije skupine u našim društvima. Ključno je i očuvanje globalne konkurentnosti Unije. Trebalo bi mobilizirati sve relevantne alate na nacionalnoj razini i razini EU-a kako bi se povećala otpornost naših gospodarstava, uz istodobno očuvanje globalne konkurentnosti Europe i održavanje jednakih uvjeta i integriteta jedinstvenog tržišta. Europsko vijeće predano je bliskoj koordinaciji odgovorâ politike. Naglašava važnost bliske koordinacije i zajedničkih rješenja na europskoj razini, ako je to primjereno, i predano je postizanju naših ciljeva politike na ujedinjen način. Vijeće će nastaviti pomno pratiti gospodarska kretanja i predano je daljnjem jačanju naše koordinacije kako bi se dao odlučan i agiln odgovor politike.
19. Europsko vijeće ponavlja da je potrebno povećati ulaganja u energetska učinkovitost, energetska infrastrukturu prilagođenu budućim potrebama, što uključuje i međupovezanosti, skladištenje i inovativne tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora.
20. Europsko vijeće poziva Komisiju da ubrza rad na strukturnoj reformi tržišta električne energije, uključujući procjenu učinka, te poziva na daljnji napredak prema ostvarenju potpune energetske unije koja će služiti dvostrukom cilju europske energetske suverenosti i klimatske neutralnosti.
21. Europsko vijeće nastavlja razmatrati to pitanje.

IV. VANJSKI ODNOSI

22. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o odnosima Europske unije s Kinom.
23. Raspravljalo je i o pripremama za predstojeći prigodni sastanak na vrhu EU-a i ASEAN-a 14. prosinca 2022. Taj će sastanak na vrhu biti prilika za daljnje produbljivanje strateškog partnerstva Europske unije i ASEAN-a te za isticanje naše zajedničke predanosti međunarodnom pravu i međunarodno dogovorenim normama i standardima, kao i za naglašavanje važnosti zajedničkih interesa koji povezuju naše dvije regije u okviru dugoročnog partnerstva.
24. Europsko vijeće razmotrilo je pripreme za Konferenciju Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama 2022. u Sharm el-Sheikhu (COP27) i za 15. konferenciju stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti (drugi dio) u Montrealu. Naglasilo je da iznimno hitno treba ojačati svjetski odgovor na klimatsku krizu i krizu bioraznolikosti s obzirom na sve intenzivnije i učestalije ekstremne vremenske uvjete, uključujući toplinske valove, šumske požare i poplave, te na dosad nezabilježen gubitak bioraznolikosti diljem svijeta. Kako bi cilj od 1,5 °C i dalje bio ostvariv, Europsko vijeće poziva sve stranke, a posebice velika gospodarstva, da pravodobno prije konferencije COP27 preispitaju i povećaju svoje nacionalno utvrđene doprinose. Europsko vijeće poziva i na donošenje ambicioznog, sveobuhvatnog i transformativnog globalnog okvira za bioraznolikost nakon 2020. kako bi se zaustavio i preokrenuo gubitak bioraznolikosti.
25. Europsko vijeće osuđuje neopravdanu i neprihvatljivu upotrebu sile iranskih vlasti protiv mirnih prosvjednika, posebno protiv žena, te pozdravlja mjere ograničavanja EU-a protiv počinitelja tih teških kršenja ljudskih prava donesene 17. listopada 2022. Poziva Iran da odmah prestane s nasilnom represijom nad mirnim prosvjednicima i pusti na slobodu pritvorene osobe, uz potpuno poštovanje njihovih građanskih i političkih prava.